

גזרת נחי פ"ו/ו (נפ"ו/ו) - תרגול

תרגיל 1

נתחו את הפעלים לשורש ולבניין.

1	נותרה	2	נוצענו	3	נולדתי	4	נוסדת	5	נושעתי
6	הובלנו	7	מותירה	8	תושיטו	9	יוליך	10	נוריש
11	מישידים	12	היטיבו	13	הימינה	14	מיניקה	15	אישיר
16	מודע	17	מוכחים	18	הושיטו	19	אורד	20	יוספו
21	מותר	22	הוריקו	23	להורש	24	מורידים	25	הונקה
26	תינקי	27	תלך	28	תותרו	29	הושבנה	30	נוספו
31	מושיעות	32	תאכלי	33	מושיבה	34	תאחזנה	35	הופיעו
36	יאמרו	37	יוכלו	38	מועילות	39	נוכתתן	40	לדעת
41	הוביש	42	נודיע	43	נודע	44	תאהבנה	45	תותרנה
46	יובלו	47	מוגיעים	48	ליצר	49	יוסיף	50	צאו

תרגיל 2

הבחינו בין בניין נפעל (נפ"ו/ו), הפעיל (נפ"ו/ו) וקל (שלמים).
חלק א - ציינו את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים.

1	נושקת	2	נוסקת	3	נובלת	4	נועדת	5	מועדת
6	מועידה	7	נופלת	8	נוגעת	9	יגעה	10	נוטלים
11	נותרים	12	נוסקים	13	נותיר	14	נותר	15	תופרת

20	הולכת	20	הולכת	19	הוקירה	19	הוקירה	18	יולדות	18	יל"ד קל	17	יועידו	17	יע"ד הפעיל	16	תוספנה	16	יס"פ הפעיל
25	יצר	25	יצ"ר קל	24	נצרה	24	נצ"ר קל	23	נוצרה	23	יצ"ר נפעל	22	מורידה	22	מורידה	21	מורדת	21	מר"ד קל
30	מוךד	30	מוךד	29	מושיט	29	מושיט	28	מוחיל	28	מוחיל	27	מוחל	27	מוחל	26	ינצר	26	נצ"ר קל
35	הוגיע	35	יר"ד הופעל	34	נודיע	34	יש"ט הפעיל	33	נוביש	33	יח"ל הפעיל	32	נודע	32	נודע	31	הוסיפה	31	יס"פ הפעיל
	יג"ע הפעיל		יג"ע הפעיל		יד"ע הפעיל		יד"ע הפעיל		יב"ש הפעיל		יב"ש הפעיל		יד"ע נפעל		יד"ע נפעל		יס"פ הפעיל		יס"פ הפעיל

חלק ב - ציינו את השורש ואת הבניין של הפעלים המודגשים שבמשפטים.

1. כבר **נואשנו** מלחכות לכם.
2. הם **מולכים** בכבוד על ארצם.
3. התינוק **מועד** בניסיונות ההליכה שלו.
4. הנערים **מורידים** את הסחורה מן המשאית.
5. **נותרנו** בודדים במערכה.
6. המפקדות **מוסרות** לחיילים את פקודת הקרב.
7. מתי **נועדתם** עם עמיתכם?
8. זו ארצנו. כאן **נולדנו**.
9. הוא רזה לאחרונה. הבגדים "נופלים" ממנו.
10. אתרי מידע רבים **נוספים** מדי יום ברשת האינטרנט.
11. האם **תודיעי** לי מתי **תגיעי** לכאן?
12. השדות **הוריקו** לאחר הגשם.
13. הוצאות הספרים **מוציאות** לאור ספרים רבים.
14. הן **מושכות** בעול.
15. המנכ"לית **מוקירה** את פעילות עובדיה.
16. ידו של התינוק **מושטת** לפניו.
17. ערים אלה **נוסדו** לפני שנים רבות.
18. האם **יותר** לנו פנאי לאחר הביקור?
19. מתי **תישנה** אצלנו?
20. התשובה לתרגיל **הוכחה** בדרך הקצרה.

תרגיל 3 - תרגיל מסכם

חלק א - ציינו את השורש ואת הבניין של הפעלים שלפניכם. בחרו פעלים באופן אקראי בכמות הרצויה לכם.

1	הושיטו	2	תשבו	3	יועידו	4	נותרתי	5	תיקרו
6	מוקרה	7	תובלנה	8	לקדת	9	הודיעה	10	הושיעו
11	היטיבה	12	מיניקה	13	תוקענה	14	הימיני	15	תנעצנה
16	ירש	17	נוספה	18	מישירים	19	נוספו	20	תיטיבי
21	תנתנה	22	הוספו	23	להנרש	24	מורישה	25	נוסדה
26	הועד	27	נושן	28	מושבבים	29	תיסדו	30	תורדנה
31	נאשת	32	התישרה	33	אישן	34	יסרו	35	נוליד
36	אלד	37	תורישני	38	יוכל	39	תלכנה	40	מישבבים
41	מסדת	42	התנדעו	43	נשב	44	מוסיפים	45	שבו
46	רד	47	תיבשנה	48	מיבשים	49	מוכח	50	התיקרו
51	לשבת	52	מתנכחים	53	מתנגעים	54	דענה	55	יישרו

חלק ב - ציינו את השורש ואת הבניין של הפעלים המודגשים שבמשפטים. (חזרה גם על גזרות חפ"נ / חפי"צ)

1. נואשתי מהמצב. **יא"ש נפעל**. 2. מעשיך הוגיעו אותי. **יג"ע הפעיל**
3. הוא מישיר את צעדיו לעבר היעד. **יש"ר הפעיל**. 4. המטענים ינבלו ברכבת משא. **יב"ל הופעל**
5. הם יגעו ויתעייפו לאחר המלאכה. **יג"ע קל**. 6. אל תיקרו ברחוב. **יר"ק קל**
7. רדי אל החצר! **יר"ד קל**. 8. הוקרנו את מעשיך. **יק"ר הפעיל**
9. נצלו את זמנכם הפנוי כהלכה! **נצ"ל פיעל**. 10. סיכמנו להנעד בעתיד. **יע"ד נפעל**
11. נוצרת כאן חברה חדשה. **יצ"ר נפעל**. 12. המורה התיירה להם להיבחן שנית. **נת"ר הפעיל**
13. הכיתה מיצגת במועצת התלמידים. **יצ"ג פועל**. 14. הפרחים יבלו באין מים. **נב"ל קל**
15. השפעתו נפרת על הסביבה. **נכ"ר נפעל**. 16. געו בתינוק, כדי להרגיעו. **נג"ע קל**
17. המרנו על המשחקים. **המ"ר פיעל**. 18. האויבים מגרו. **מג"ר פועל**
19. הם יקישו מעניין אחד לאחר. **נק"ש הפעיל**. 20. האש נצתה בשדות עקב סיגריה. **יצ"ת נפעל**

תרגיל 4

בחרו את התשובה המתאימה על פי הנדרש בכל סעיף וסעיף.

1. אנחנו **נוקיר** את מעשיך. **י-ק-ר הפעיל**
 זמנו של הפועל הוא: א. עבר ב. בינוני ג. ציווי ד. עתיד
 אותו פועל **בזמן אחר**: א. מוקירים ב. מיקרים ג. התיקרו ד. מנקרים
2. על השולחן **נותרו** שיירי הארוחה. **י-ת-ר נפעל**
 זמנו של הפועל הוא: א. עבר ב. בינוני ג. ציווי ד. עתיד
 אותו פועל **בזמן אחר**: א. הותירה ב. הותרנו ג. יתרו ד. נותר
3. הנערה **תירש** את כל הכסף. צורת ה**בינוני** של הפועל היא: **י-ר-ש קל**
 א. מרשה ב. מורשה ג. יורשת ד. ירשה
4. **נוכחו** לדעת שצדקתם בעניין. צורת ה**בינוני** של הפועל היא: **י-כ-ח נפעל**
 א. נוכחים ב. נוכחים ג. מתנכחים ד. ינכחו
5. רות **מורידה** את הספרים. היא **מורדת** במוסכמות. ציינו את המשפט הנכון.
י-ר-ד הפעיל נסתרת בינוני א. שורש זהה ובניין זהה.
 לשני הפעלים - ב. שורשים שונים בבניין שונים.
 א. שורש זהה ובניין זהה. ג. שורשים שונים בבניינים שונים.
 ב. שורשים שונים בבניין זהה. ד. שורשים זהים בזמנים שונים.
6. הנערות **נועצות** מסמר בקיר. הן **נועצות** בחברותיהן. **נ-ע-צ קל בינוני נסתרות** א. בשורש בלבד.
נ-ע-צ קל בינוני נסתרות ב. בבניין בלבד.
 שני הפעלים **נבדלים** זה מזה - ג. בשורש ובבניין.
 א. בשורש בלבד. ד. בשורש, בבניין, בגוף ובזמן.
7. התלמידה **נוכחת** בכל השיעורים. היא **נוכחת** בטעותה. ציינו את המשפט שאינו נכון. **נ-כ-ח קל** א. שורש זהה ובניין זהה.
נ-כ-ח קל ב. שורשים שונים בבניין זהה.
 לפועל **נוכחת** בשני המשפטים ג. בניינים שונים באותו הגוף.
 א. שורש זהה ובניין זהה. ד. צורת העבר של הפועל הראשון היא **נכחה**.
 ב. שורשים שונים באותו הגוף.
8. החיילת **נוצרת** את נשקה. בכיתתנו **נוצרת** אווירה נעימה. ציינו את המשפט הנכון. **נ-צ-ר קל בינוני נסתרות** א. בשני הפעלים ה"נ" שורשית.
נ-צ-ר קל בינוני נסתרות ב. שני הפעלים שייכים לבניין קל.
 א. בשני הפעלים ה"נ" שורשית. ג. בשני הפעלים ה"ר" שורשית.
 ב. שני הפעלים שייכים לבניין קל. ד. שני הפעלים נבדלים בשורש, אך זהים בגוף.
9. הפרחים **יבלו** בלי מים. הנהגים **יובילו** את הפרחים לשוק. ציינו את המשפט שאינו נכון. **נ-ב-ל קל** א. שני הפעלים שייכים לגזרת הנחים.
נ-ב-ל קל ב. בפועל הראשון הדגש מעיד על גזרת החסרים.
 א. שני הפעלים שייכים לגזרת הנחים. ג. שני הפעלים הם בגוף נסתרים.
 ב. בפועל הראשון הדגש מעיד על גזרת החסרים. ד. שני הפעלים בזמן עתיד.
10. האזור השומם הפך לארץ **נושבת**. היום **נושבת** רוח חמה. ציינו את המשפט הנכון. **י-ש-ב נפעל** א. בשורש בלבד.
י-ש-ב נפעל ב. בשורש ובבניין.
 א. בשורש בלבד. ג. בבניין, אך לא בשורש.
 ב. בשורש ובבניין. ד. בשורש, אך לא בבניין.

11. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הזמן?
 א. נוֹעֵצוּ ב. נוֹלְדָה ג. נוֹסֵף עתיד ד. נָכַח השאר - עבר
12. איזה מן הפעלים הבאים אינו שייך לבניין נפעל?
 א. נוֹתְרָה ב. נוֹבֵיל הפעיל ג. נוֹאֲשִים ד. נִנְכַח השאר - י-ע-ל
13. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת השורש?
 א. מוֹעִילָה ב. מוֹעֵלַת מ-ע-ל ג. תִּנְעַל ד. מִתְנַעֵל השאר - י-ע-ל
14. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הבניין?
 א. יוֹשֵב ב. יוֹשִיב הפעיל ג. אָשַב ד. שָבו השאר - קל
15. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הבניין?
 א. מִינִיקָה ב. נוֹתִיר ג. יִנְסֵף הפעיל ד. הוֹשֵטָתִי השאר - הפעיל
16. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת השורש?
 א. הוֹכְחוּ ב. מִתְנַכְּחִים ג. נוֹכְחִים נ-כ-ח ד. נוֹכְחִים השאר - י-כ-ח
17. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת השורש?
 א. תָרַד ב. הוֹרְדָנוּ ג. מוֹרְדִים ד. מוֹרְדִים מ-ר-ד השאר - י-ר-ד
18. איזה פועל אינו בנוי מהשורש י-ד-ע בבניין קל?
 א. לְדַעַת ב. יוֹדְעִים ג. נוֹדַע ד. אֲדַע י-ד-ע נפעל

תרגיל 5 - דיוקי הגייה

חלק א - בחרו את הצורה הנכונה של הפועל המנוקד מבין השתיים הנתונות.

- אתה תשב/ תשב על הספסל הראשון.
- הוא נוכח/ נכח במסיבה.
- האם היניקה/ הניקה את תינוקה.
- האם תוכל/ תוכל לפגוש אותי?
- המוצרים נוצרים/ נוצרים במפעל.
- אני אצא/ יצא מהחדר מיד.
- לא יכלתי/ יכלתי להגיע לפגישה.
- היוצרים אלה נוצרים/ נוצרים בשיטות חדשניות.
- היא הישירה/ הישירה מבטה לעברי.
- אשמח אם תלך/ תלך להרצאה.
- הרוחות נושבות/ נושבות בחוזקה.

חלק ב - בחרו את הצורה הנכונה של הפועל המנוקד מבין השתיים הנתונות.

- האם מיניקה/ מניקה את בנה.
- הושב/ הושיב את הפעוט על הכיסא!
- הנערים נכחו/ נוכחו לדעת שחברם צדק בעניין.
- מחר אני אשן/ אישן/ יישן בביתו של חברי.
- נכחתי/ נוכחתי במקום בזמן פגישתם.
- מוצרים אלה נוצרים/ נוצרים בשיטות חדשניות.
- העבודה הקשה הוגיעה/ הוגיע אותנו.
- חשבת המשרד הותירה/ התיירה את המסמכים על שולחנה והותירה/ התיירה לעוזריה להתבונן בהם.

חלק ג - בחרו את הצורה הנכונה של כל אחד מן הפעלים או של הפועל ושל מילת היחס.

- היא הישירה/ הישירה מבטה לעבר הנוכחים/ נוכחים באולם.
- אבקש שתצאי/ תצאי מן החדר בזמן שהם מדברים עליך/ עליך.
- אני נועץ/ נועץ את יתד האוהל בלעדם/ בלעדיהם.
- אני אשמח אם תלך/ תלך אליהם/ אליהם.
- הלילה אני אשן/ אישן אצלם/ אצלם.
- בקשתי ממנו/ ממנו שישב/ ישב לידי.

תרגיל 6

לפניכם קבוצות של משפטים 1-9.

בכל קבוצה בחרו את האות המעידה על הגייה נכונה הן של הפועל והן של מילת היחס או של שני הפעלים.

1. א. למדתי מִמְנוּ איך לִרְכַב על האופנים.
ב. למדתי מִמְנוּ איך לִרְכַב על האופנים.
ג. למדתי מִמְנוּ איך לִרְכַב על האופנים.
ד. למדתי מִמְנוּ איך לִרְכַב על האופנים.

3. א. אִישׁן בביתכם ואתנהג כְּמוֹכֶם.
ב. אִשְׁן בביתכם ואתנהג כְּמוֹכֶם.
ג. אִישׁן בביתכם ואתנהג כְּמוֹכֶם.
ד. אִשְׁן בביתכם ואתנהג כְּמוֹכֶם.

4. א. הם מְצִיעִים לבוא אֵלֵיכֶם.
ב. הם מְצִיעִים לבוא אֵלֵיכֶם.
ג. הם מְצִיעִים לבוא אֵלֵיכֶם.
ד. הם מְצִיעִים לבוא אֵלֵיכֶם.
5. א. נִכְחַנּוּ במקום הפגישה בְּלַעְדֵיהֶם.
ב. נִכְחַנּוּ במקום הפגישה בְּלַעְדֵיהֶם.
ג. נִכְחַנּוּ במקום הפגישה בְּלַעְדֵם.
ד. נִכְחַנּוּ במקום הפגישה בְּלַעְדֵם.

7. א. האם תִּוְכַל לְהִשִּׁיט לי יד?
ב. האם תִּוְכַל לְהִוְשִׁיט לי יד?
ג. האם תִּוְכַל לְהִוְשִׁיט לי יד?
ד. האם תִּוְכַל לְהִשִּׁיט לי יד?

8. א. הוֹשִׁט את ידך לעזרה, לבל יִיגְעוּ חבריך בעבודה הקשה.
ב. הוֹשִׁט את ידך לעזרה, לבל יוֹגִיעוּ חבריך בעבודה הקשה.
ג. הוֹשִׁיט את ידך לעזרה, לבל יִיגְעוּ חבריך בעבודה הקשה.
ד. הוֹשִׁיט את ידך לעזרה, לבל יוֹגִיעוּ חבריך בעבודה הקשה.

9. א. הם נִוְכַחִים לדעת שלא יוכלו לעשות זאת בְּלַעְדֵי.
ב. הם נִוְכַחִים לדעת שלא יוכלו לעשות זאת בְּלַעְדֵי.
ג. הם נִוְכַחִים לדעת שלא יוכלו לעשות זאת בְּלַעְדֵי.
ד. הם נִוְכַחִים לדעת שלא יוכלו לעשות זאת בְּלַעְדֵי.